

Zločine su činili i nacionalsocijalisti i komunisti

DOLAZI GLAS S DRUGE OBALE

Ne smijemo šutjeti, moramo govoriti umjesto pobijenih

► Piše: fra Goran Azinović

Nijedna žrtva ne smije biti zaboravljena, već se mora staviti na *pijedestal sjećanja* budućim naraštajima. Zločinački komunizam, pak, neprestano želi uništiti sjećanje na svaku nevinu žrtvu koju je prouzročio njegov krvavi sustav, ali unatoč svemu – *dolazi glas s druge obale!* Ako je istina da u našem sjećanju na patnje i stradanja nedužnih postoji dužnost sjećanja, onda se ne možemo sakriti pred onom odgovornošću koja poziva na našu ljudskost da nikada ne bismo smjeli ponovno upasti u takva zla i nasilja prema ljudskim bićima.

Alain Finkelkraut govorio je o zahtjevu: *Dolazi glas s druge obale!* On tu ne misli samo na žrtve zloglasnog nacionalsocijalizma, misli i na svaku žrtvu zloglasnog komunizma. Ne smijemo zaboraviti, nego iznova moramo prizvati sjećanje i neprestano se spominjati žrtava.

Ne zaboraviti – zapovijed je i naša kršćanska dužnost. Prošlost, naprotiv, moramo uhvatiti za rukav kao utopljenika. Ono što je postojalo, zauzima u biću tek mjesto koje mu dajemo. Pokojnici se ne mogu braniti i ovise o našoj dobroj volji i našem sjećanju. Oni računaju s našom zauzetošću, s onim glasom u nama koji pruža otpor prirodnoj naglosti i koji u trenutku prelaska na drugu obalu prosvjeduje i nalaže nam da ostanemo svjedokom nevidljivog. Taj nam glas govori da stvarnost nije sačinjena samo od opipljivih i izloženih stvari, dobrih poslova, ugodnih putovanja, lijepih blagdana. To nije sve. Postoji vjernost. Postoji buka svjetine i tišina izočnih. Postoji grozničavo danas i krhko nekada. Postoje životne radosti i brige. Postoji molitva koju nam upućuju izočni. Naša

braća i sestre. Ljudi koji su živjeli prije nas i osjećali bitak života. Oni nas zazivaju, potrebno im je odgovoriti. Dužnost sjećanja ime je što smo ga dali tom neobičnom nalogu.

U svijetu umornu od sućuti ipak je do nas dopirao glas s druge obale. Nezaustavljivo. O strahotama se šutjelo i nastojalo zatrti svaki trag na njihovo postojanje. Nijedna ideologija ne voli spomene niti daje pravo glasa svojim žrtvama. Ideologija želi ljude uvući u potpunu šutnju koja bi urodila zaboravom, a još su stari Latini govorili da onaj *tko šuti, čini se kao da odobrava!* Ideologije su sredstva, opijati da se zarobi um, desubjektivizira pojedince, uvede u pogubni zaborav i okoristi. Njih se uvijek kroz svu povijest guralo u zaborav i nepostojanje. Ista ta povijest toliko je puta dovela do konačne istine i spoznaje strahota počinjenih zala, nasilja nad nevinim žrtvama ideologije.

Pa ipak je prostor naše ljudske, kršćanske memorije bio spomenom čuvanja na pobijene ljude. Kršćanstvo živi od spomena na patnju, očitovano u euharistiji – ljubavi koja jedina može obuhvatiti sva sjećanja, molitve, zahvalnost, traženja i pitanja, nezadovoljstva i lutanja, sigurnost uporišta i zahtjevnost životnog hoda. Naše polazište u kršćanstvu uvijek je čitano prema hermeneutičkom ključu dolaska Isusa Krista.

Pisanje memorije i stalno držanje budnim spomena na ubijene i nestale više je od spomena i sjećanja. Drugim riječima rečeno, život i djelovanje, pisanje i govorenje postaje prostorom i glasom onih koji to nisu sami mogli učiniti jer im je oduzet svaki glas i mogućnost govorenja. Tako se pokazuje da je ljudska memorija ona kroz koju se stupa u odnos s onima koji su izočni.

Zbog toga biti svjedokom sjećanja znači odabrati život, istrgnuti zaboravu ono što je dragocjeno i Božje. Jedini način borbe protiv totalitarnih sustava, a na osobit način komunizma, jest pamćenje. Ono doziva žrtve koje iznova opominju i otkrivaju sablast totalitarnih režima. Zbog toga se otvorimo glasu koji dolazi s druge obale i ne zaboravimo žrtve, već svojim zalaganjem i kršćanskim djelovanjem vratimo dostojanstvo svim žrtvama koje je strašni komunizam želio zauvijek ostaviti u tami zaborava. ✍

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subraće«, XII., 2 (23),
Široki Brijeg, srpanj – prosinac, 2019.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
Kard. Stepičca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

Veza:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala *pobijeni.info* u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3,75 EUR; 4,25 CHF;
6,50 USD; 6,50 CAD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM; RH 33 KN; EU 7,5 EUR;
CH 8,50 CHF; SAD 13 USD; Canada 13 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga...:

a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar;
Korisnik: Hercegovačka franjevačka
provincija;
Svrha: prilog Vicepostulaturi
žiro-račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

RIJEČ UREDNIKA

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

»Budući da ideš u Hercegovinu, svakako svrati na Široki Brijeg i uzmi glasilo Stopama pobijenih.« Tako ovih dana napisala prijatelj prijatelju, što mi je on radosno pokazao na svome pametnome telefonu. Ostao sam iznenađen i zahvalan Bogu da se svjedočenje o pobijenim hercegovačkim franjevcima i pobijenim članovima puka Božjega preko ovoga glasila nezaustavljivo širi u hrvatskoj domovini. Mogu napadati, mogu klevetati, no istina se ne da skriti. Živjeli smo u tom povijesnom okviru, jugokomunističkom totalitarizmu, i sada smo tu gdje jesmo.

Za duhovni i tjelesni napredak našega naroda nužno bi bilo provesti lustraciju. Na ovogodišnjoj obljetnici jugokomunističkoga ubojstva nenaoružanih vojnika i civila u Maclju biskup Ivan Šaško lijepo je rekao da je jugokomunistički tumor zahvatio sve pore hrvatskoga društva i da ga guši. Podrazumijeva se da ta lustracija ne bi trebala biti osveta jugokomunistima, po njihovu primjeru, nego samo čišćenje od te zločinačke ideologije, njezinih posljedica i utjecaja. Žrtve i njihovi nasljednici trebali bi oprostiti progoniteljima i ubojicama, a potomci i nasljednici progonitelja i ubojica trebali bi se odreći djela i ideologije svojih predaka i prethodnika. Nakon toga puno bi lakše bilo udaljiti iz javne službe sve one koji su i dalje zaraženi jugovirusom i hrvatsko društvo čine bolesnim. Znam, pomalo je sve ovo naivno, ali ako se usudimo krenuti tim putem, ozdravljenje će zacijelo doći. U tu nakanu trebali bismo početi moliti za domovinu, ako to već ne činimo

svakodnevno. Molitva može učiniti čuda. Svjedoče nam to naši pobijeni. Pa poslušajmo ih već jedanput!

U ovom broju progovaramo i o trojici pobijenih hercegovačkih franjevaca te o nepoznatu broju Hercegovaca u jami Golubinka kraj sela Mratova. Čak su mediji progovorili i tko ih je odveo na stratište: Miko Tripalo, Milka Planinc... Ostavit ćemo daljnjim povijesnim istraživanjima da nam kažu jesu li to bili oni ili netko drugi, kao i koliko je alkarski vojvoda Bruno Vuletić upleten u ubojstvo šestorice hercegovačkih franjevaca u Mostarskom Gracu 6. veljače 1945. Tek mlađi i hrabriji hrvatski povjesničari kopaju za tim podacima i tako ozdravljaju hrvatski narod, a ostali bi da sve prekrije tama zaborava i da ostanu vrijediti istine koje su u našu svijest ubacili ti totalitarni jugokomunisti.

Uvijek ima svjesnih pojedinaca koji čine sve kako bismo konačno došli do prave istine o Drugom svjetskom ratu i poraću, da bismo konačno mogli zatvoriti te stranice. U tu je svrhu vrlo bitno da općine u hrvatskom narodu, uz odjele koje imaju za ovo i ono, ustroje i odjel za pale u ratovima, bunama i progonima. Posla im ne će nedostajati – od istraživanja do obilježavanja mjesta i događaja iz tih vremena. Svako zdravo društvo to čini. Bez pravilnoga odnosa prema svojoj prošlosti, prema svojim zaslužnicima, jednostavno ne može živjeti.

Ustrajmo u onome što nam je dužnost. To će nas osloboditi. Neka nam je, dakle,

mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Nagradni natječaj	48
Stratišta	24	Suočavanje s prošlošću	54
Glas o mučeništvu	35	Razgovor	55
Odjek u puku	44		